

УДК 342.52

МАРУЩАК А.І., доктор юридичних наук, професор, професор НА СБ України.
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0069-3727>.

ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ПРОЦЕСІВ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Анотація. У статті здійснено аналіз впливу міжнародних процесів регулювання штучного інтелекту на інформаційне право України. Відзначено, що принципи регулювання штучного інтелекту мають знайти відображення у інформаційному праві України. З огляду на документи ООН, G7, ЄС, США, Китаю зроблено висновок, що процес розробки уніфікованого міжнародного регулювання ШІ є складним й імовірно триватиме роками, оскільки деякі країни виступають за розробку всеосяжної міжнародної конвенції, інші вважають, що це призведе до надмірного регулювання і зашкодить інноваціям. На підставі аналізу існуючого законодавства в Україні (Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, План заходів з реалізації Концепції розвитку ШІ в Україні на 2021 – 2024 роки) зроблено висновок, що воно не повною мірою відображає світові тенденції регулювання ШІ. Україна має долучитися до світової практики запровадження етичних правил і правового регулювання використання ШІ з метою захисту прав людини, забезпечення безпеки ШІ-систем, прозорості для громадськості їх створення, підзвітності розробників. Запропоновано розробити проект Закону України “Про створення і використання штучного інтелекту в Україні”, а також розпочати науково-практичну дискусію щодо створення уповноваженого державного органу/комісії з контролю і нагляду за використанням ШІ в Україні. У новому законодавстві України щодо ШІ варто врахувати досвід ЄС та США, а також відповідно до Кодексу поведінки для організацій із розробки передових систем ШІ, врегулювати питання використання різноманітних заходів внутрішнього та незалежного зовнішнього тестування ШІ, публічного повідомлення про можливості, обмеження та сфери належного і неналежного використання систем ШІ, обміну інформацією та звітуванням про інциденти серед організацій, що розробляють системи ШІ тощо.

Ключові слова: штучний інтелект, інформаційне право, міжнародне регулювання, персональні дані, кібербезпека.

Summary. The article is devoted to the international regulation on artificial intelligence influence on the Information Law of Ukraine. It was noted that the principles of regulation of artificial intelligence should be reflected in the Information Law of Ukraine. Based on the documents of the UN, G7, EU, USA, China, it was concluded that the process of developing a unified international regulation of AI is complex and will probably last for years, as some countries are in favor of developing a comprehensive international convention, while others believe that this will lead to excessive regulation and harm innovations. Based on the analysis of the existing legislation in Ukraine (Concept for the Development of Artificial Intelligence in Ukraine, Action Plan for the Implementation of the Concept for the Development of AI in Ukraine for 2021 – 2024), it was concluded that it does not fully reflect global trends in AI regulation. Ukraine should join the global practice of introducing ethical rules and legal regulation of the use of AI in order to protect human rights, ensure the safety of AI systems, transparency for the public, accountability of developers. The new legislation of Ukraine on AI should take into account the experience of the EU and the USA, as well as, in accordance with the Code of Conduct for organizations developing advanced AI systems, regulate the use of various measures of internal and independent external testing of AI, public notification of opportunities, limitations and areas of proper and improper use of AI systems, information sharing and incident reporting among organizations developing AI systems, etc.

Keywords: artificial intelligence, Information Law, international regulation, personal data, cybersecurity.

Постановка проблеми. Правові механізми використання штучного інтелекту (далі – ШІ) поступово розробляються в Україні та інших державах світу. ШІ має широкий спектр застосувань в економіці [1] та соціумі [2]. ШІ використовується і буде використовуватися для автоматизації завдань, які в даний час виконуються людьми, наприклад, обробка даних, обслуговування клієнтів і виробництво; розробка нових продуктів і послуг, наприклад, для розробки самокерованих автомобілів та медичних діагностичних систем; управління ризиками, наприклад, ризиками кредиту, ланцюгів поставок і ризиками кібератак, розробки нових методів лікування, а також для діагностики та прогнозування захворювань, персоналізації навчання, а також для створення нових навчальних матеріалів тощо. За даними досліджень до 2030 року ШІ може додати до світової економіки до \$15,7 трильйона США [3].

Фактичне використання в Україні програм ШІ, які нерідко несуть ризики для персональних даних, захисту інших видів інформації з обмеженим доступом, а також для інших конституційних прав громадян, вимагає аналізу теоретико-правових основ міжнародного регулювання ШІ та його впливу на інформаційне право України.

Результати аналізу наукових публікацій свідчать про те, що подібні питання регулювання нових інформаційних технологій були предметом досліджень багатьох українських учених, а саме В.В. Остроухова, В.М. Панченко, С.Г. Петрова, В.Г. Пилипчука, В.І. Польового, О.Б. Розвадовського, Т.Ю.Ткачука, О.М. Юрченка та інших.

Зарубіжними вченими досліджуються питання меж регулювання ШІ [4]. Останніми роками проблемам ШІ приділяли увагу дослідники з огляду на розробку відповідних механізмів в ЄС [5], Китаї [6], а також з точки зору мінімізації ризиків для прав громадян [7; 8].

Однак у цілому питання впливу міжнародних процесів регулювання ШІ на інформаційне право України було предметом наукових досліджень лише фрагментарно.

Метою статті є розкриття впливу міжнародних процесів регулювання штучного інтелекту на інформаційне право України.

Виклад основного матеріалу. Законодавство України визначає ШІ так: організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань [9].

У сучасних комп'ютерних науках існує багато підходів до визначення ШІ. У цій роботі будемо використовувати таке визначення поняття ШІ – це системи, які створені для навчання на досвіді, розпізнавання закономірностей і прийняття рішень на основі аналізу навколишнього середовища та здійснення дій з певним ступенем автономності для досягнення конкретних цілей, які зазвичай потребують людського інтелекту.

Існуючі сучасні системи ШІ можуть бути суто програмними, які діють у віртуальному світі (наприклад, голосові помічники, програмне забезпечення для аналізу зображень, пошукові програми, системи розпізнавання мови та обличчя), або вбудованими в апаратні пристрої (наприклад, роботи, автономні автомобілі, дрони або програми Інтернету речей).

На 2023 рік, за даними багатьох рейтингів, державами-лідерами розвитку і використання ШІ є США і Китай. Відповідно до Звіту про цифрову економіку 2021 р. Конференції ООН з торгівлі та розвитку [10], на США і Китай разом припадає 94 % всього фінансування стартапів ШІ за останні п'ять років, 70 % найкращих світових

дослідників ШІ та майже 90 % ринкової капіталізації найбільших у світі цифрових платформ. Ці держави виділяються за такими показниками, як: інвестиції у дослідження і розробки ШІ, розробка і впровадження технологій ШІ, підготовка кадрів у галузі ШІ, правове і регуляторне середовище для розвитку ШІ.

Потужна наукова базав галузі ШІ, пов'язана з технологічними компаніями (Google, Microsoft, Amazon, IBM, Nvidia, OpenAI) і значними інвестиціями у дослідження і розробки у США поєднується з активним державним інвестуванням у розвиток ШІ, зокрема, через програму Агентства передових оборонних дослідницьких проєктів США [11].

У Китаї уряд виділяє значні кошти на дослідження і розробки ШІ, а також створює правове і регуляторне середовище для розвитку цієї технології. П'ять китайських технологічних компаній, у тому числі Baidu Inc і SenseTime Group 31 серпня 2023 року запустили для громадськості свої чат-боти з ШІ після отримання схвалення уряду, оскільки уряд Китаю прагне розширити використання таких чат-ботів в умовах конкуренції з США [12].

ООН має значний вплив на екосистему ШІ. Ще у 2020 році Координаційна рада керівників системи ООН (СЕВ) та її керівники високого рівня Комітету з програм (HLCP) створили міжвідомчу робочу групу з питань ШІ (IAWGAI), спільно очолювану ІТУ та ЮНЕСКО [13].

Нещодавно ООН створило спеціальну групу експертів з питань ШІ (High-Level Advisory Body, HLAB) для вивчення потенційних ризиків та переваг ШІ та розробки рекомендацій щодо його регулювання, перше засідання якої (групи) відбулося у жовтні 2023 року [14].

Однак, процес розробки міжнародного регулювання ШІ є складним й імовірно триватиме роками, оскільки деякі країни виступають за розробку всеосяжної міжнародної конвенції, інші вважають, що це призведе до надмірного регулювання і зашкодить інноваціям.

У 2021 році оприлюднено Рекомендації ЮНЕСКО щодо етики ШІ [15], які пропонують принципи розвитку правового регулювання ШІ для всіх країн світу. У Рекомендаціях 2023 року ЮНЕСКО наголосила на необхідності схвалення урядами навчальної програми ШІ для шкільної освіти, професійно-технічної та вищої освіти [16].

Всесвітня організація охорони здоров'я у 2021 році оприлюднила доповідь щодо ШІ в галузі охорони здоров'я, яка спрямована на використання ШІ для покращення охорони здоров'я людей [17].

Основними напрямками правового регулювання ШІ у демократичних зарубіжних державах і в ЄСє права людини на приватність, свободу слова та рівність, безпечне використання ШІ, зокрема запобігання злочинним діям та іншим негативним наслідкам використання ШІ, відповідність етичним принципам, зокрема принципу справедливості та принципу недискримінації.

ЄС працює над розробкою законодавчого регулювання ШІ. До кінця 2023 року ЄС остаточно введе в дію Акт про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act) [18], який визначатиме основні принципи для розробки та використання ШІ: безпечності, справедливості, підзвітності та прозорості. Варто відзначити, що Рада Європи ще у 2018 році схвалила Етичну хартію використання ШІ в судових системах і їхньому середовищі [19].

У США Національний інститут стандартів і технологій (National Institute of Standards and Technology, NIST) у січні 2023 року оприлюднив Рамку управління

ризиками ШІ [20]. У 2023 році була розроблена дорожня карта для національних досліджень ШІ [21].

30 жовтня 2023 року Президент США підписав Указ про безпечний, захищений і надійний ШІ (Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Artificial Intelligence, далі – Указ) [22], який встановлює нові стандарти безпеки та захисту ШІ, захищає конфіденційність громадян США, забезпечує захист їх прав, зокрема як споживачів та працівників, сприяє інноваціям та конкуренції.

Указ спрямований на гарантування домінування США в управлінні ризиками ШІ. Прийняттю Указу передувало добровільне зобов'язання 15 провідних компаній сприяти безпечному та надійному розвитку ШІ.

Указом введено серйозні адміністративно-наглядові повноваження уряду США:

вимоги до розробників найпотужніших систем ШІ ділитися результатами своїх тестів на безпеку та іншою важливою інформацією з урядом США. Компанії, які розробляють будь-яку базову модель, що становить серйозний ризик для національної безпеки, національної економічної безпеки або національної охорони здоров'я та безпеки, зобов'язані повідомляти федеральний уряд під час навчання моделі та повинні ділитися результатами всіх тестів;

Національний інститут стандартів і технологій США встановить суворі стандарти для масштабних випробувань, щоб забезпечити безпеку перед публічним випуском ШІ. Міністерства США також розглядатимуть загрози систем ШІ для критичної інфраструктури, а також ризики хімічної, біологічної, радіологічної, ядерної та кібербезпеки. Агентства, які фінансують проекти в галузі наук про життя, встановлять стандарти як умову федерального фінансування, для забезпечення належного скринінгу та управління ризиками, пов'язаними із ШІ;

Міністерство торгівлі США розробить рекомендації щодо автентифікації контенту та нанесення водяних знаків, щоб чітко маркувати контент, створений ШІ. Федеральні агентства будуть використовувати ці інструменти, щоб американцям було легко дізнатися, що повідомлення, які вони отримують від уряду, є автентичними, і стануть прикладом для приватного сектора і урядів у всьому світі.

Вважаємо, що подібну можливість технологічно і юридично доцільно впровадити в Україні для маркування автентичних правдивих повідомлень у контексті протидії російським дезінформаційним кампаніям.

Зазначеним Указом започатковано розробку Меморандуму про національну безпеку, який регулюватиме подальші дії щодо ШІ у сфері безпеки і буде розроблений Радою національної безпеки та керівником апарату Білого дому. Меморандум гарантуватиме, що військове та розвідувальне співтовариство США безпечно, етично та ефективно використовуватиме ШІ у своїх місіях, а також спрямовуватиме дії на протидію військовому використанню ШІ супротивниками.

Указ також спрямований на наступні ініціативи:

прийняття законодавства про конфіденційність даних громадян США, особливо дітей;

прискорення розробки та використання методів збереження конфіденційності, які дозволяють навчати системи ШІ, зберігаючи при цьому конфіденційність навчальних даних;

підсилення криптографічних інструментів збереження конфіденційності громадян;

подолання алгоритмічної дискримінації щодо розслідування порушень громадянських прав, пов'язаних з ШІ;

використання ШІ при призначенні покарання, умовно-достроковому звільненні, триманні під вартою, прогнозуванні злочинності тощо;

відповідальне використання ШІ в охороні здоров'я, наприклад для розробки ліків, та для трансформації освіти, зокрема персоналізованого навчання в школах;

пом'якшення шкоди та максимізації переваг ШІ для працівників, посилення федеральної підтримки працівників, які стикаються з перебоями в роботі, зумовленими ШІ;

пілотний проект National AI Research Resource, який надасть дослідникам ШІ і студентам доступ до ресурсів і даних ШІ, а також гранти на дослідження ШІ;

міжнародну співпрацю та правозахисну діяльність із розгортання ШІ за кордоном для вирішення глобальних проблем.

Приклади правового регулювання розробки і використання ШІ є й в інших державах. Так, Китай з 15 серпня 2023 року увів у дію Тимчасові заходи щодо управління службами генеративного ШІ [23]. Парламент Франції нещодавно схвалив широкомасштабне використання відеоспостереження в реальному часі на основі ШІ як частину закону про безпеку Олімпійських ігор 2024 року [24].

На міждержавному рівні також приймаються рішення щодо регулювання ШІ. Зокрема, 30 жовтня 2023 МЗС Японії оприлюднило заяву лідерів G7 щодо Хіросімського процесу з питань ШІ [25], а вже 1-2 листопада 2023 року у Великій Британії була підписана Декларація Блечлі (The Bletchley Declaration) [26] країн-учасниць Саміту з безпеки ШІ (AI Safety Summit). Зазначимо, що Україна була однією із 29 держав-учасниць Саміту.

Кодекс поведінки для організацій з розробки передових систем ШІ [27] як частина Хіросімського процесу з ШІ передбачає такі принципи і заходи:

використання різноманітних заходів внутрішнього та незалежного зовнішнього тестування, наприклад червоні команди (red-teaming), з метою виявлення ризиків та вразливих місць. Розробники повинні прагнути забезпечити можливість відстеження щодо наборів даних, процесів і рішень, прийнятих під час розробки ШІ системи;

виявлення та пом'якшення вразливостей, а також інцидентів та моделей нецільового використання після розгортання, включаючи розміщення на ринку;

публічне повідомлення про можливості, обмеження та сфери належного і неналежного використання передових систем ШІ для забезпечення достатньої прозорості;

обмін інформацією та звітуванням про інциденти серед організацій, що розробляють передові системи ШІ, включаючи промисловість, уряди, громадянське суспільство та наукові кола;

встановлення та розкриття політики управління розробників ШІ та організаційних механізмів для реалізації цих політик відповідно до підходу, що ґрунтується на оцінці ризику;

інвестування і впровадження надійних засобів контролю безпеки, включаючи фізичну безпеку, кібербезпеку та засоби захисту від внутрішніх загроз протягом усього життєвого циклу ШІ;

розробка та розгортання надійних механізмів автентифікації вмісту та походження ШІ контенту, а також застереження користувачам, про те, що вони взаємодіють з ШІ;

інвестування в дослідження, які підтримують покращення безпеки та довіри до ШІ;

пріоритет розробці передових систем ШІ для вирішення найбільших у світі викликів, зокрема, кліматичної кризи, глобальної охорони здоров'я та освіти, цифрової грамотності; розробка міжнародних технічних стандартів;

управління якістю введення даних і захист персональних даних та інтелектуальної власності.

Усі перелічені документи мають бути використані в Україні, де наразі відсутній спеціальний закон про ШІ. Однак, деякі правові норми, які опосередковано регулюють використання ШІ, містяться в Законі України “Про захист персональних даних”, Законі України “Про авторське право і суміжні права” та Законі України “Про електронні комунікації” тощо.

У 2020 році Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні, яка передбачає розробку та впровадження національного законодавства про ШІ. Для досягнення мети Концепції у сфері оборони, наприклад, передбачено забезпечити використання технологій ШІ у системах:

- командування та управління;
- озброєння та військової техніки;
- збору та аналізу інформації під час ведення бойових дій;
- аналізу/розвідки, підтримки проведення розвідувальних заходів, обробки картографічної інформації;
- протидії кіберзагрозам у сфері оборони, що базуються на застосуванні технологій ШІ, у тому числі таких, що дозволяють швидко виявити кібератаки, попереднє сканування та наступне уникнення шкідливих кодів або сканування підозрілих моделей поведінки, а не конкретного коду;

- імітаційного та когнітивного моделювання бойової обстановки;
- когнітивного аналізу спроможностей військових підрозділів [9].

План заходів з реалізації Концепції розвитку ШІ в Україні на 2021 – 2024 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.21 р. № 438-р. [28] зокрема передбачає:

- впровадження технологій ШІ в національну систему кібербезпеки для проведення аналізу і класифікації загроз та вибору стратегії їх стримування і запобігання їх виникненню;

- розроблення системи показників для оцінки стану інформаційної безпеки з використанням технологій ШІ тощо.

Використання ШІ має значний потенціал для відновлення України після російської війни проти України, зокрема для визначення масштабів руйнувань (аналізу супутникових знімків і даних з дронів), оцінки збитків, планування відновлення (враховуючи обмежені ресурси та нагальні потреби), реконструкції (будівництва, ремонту та очищення) тощо.

Однак, наразі існують певні ризики для України у сфері ШІ, зокрема можливості використання ШІ для порушення прав громадян України, крадіжки даних, шахрайства тощо, використання рф ШІ для поширення дезінформації, пропаганди або кібератак, залежність України від іноземних технологій, нерівномірний розподіл вигод від розробки і використання ШІ, трансформація техно-ШІ в біо- та психо-розробки.

Безумовно, Україна має долучатися до світової практики запровадження етичних правил і правового регулювання використання ШІ з метою захисту прав людини, забезпечення безпеки ШІ-систем, прозорості для громадськості їх створення, підзвітності розробників. Доцільно розпочати науково-практичну дискусію щодо створення уповноваженого державного органу/комісії з контролю і нагляду за використанням ШІ в Україні.

Зважаючи на зазначені ризики, а також з урахуванням того, що Україна може стати експортером послуг ШІ, що сприятиме створенню нових робочих місць та стимулювати

економічний розвиток, доцільно розробити проект Закону України “Про створення і використання ШІ в Україні”.

Насамкінець зазначимо, що Міжнародна академія інформації здійснює заходи із запровадження експертного оцінювання технологій ШІ та інших ІТ програм, розроблених українськими фахівцями, на відповідність законодавству ЄС щодо ШІ з 2024 року, а також сприяння українським стартапам ШІ у виході на зарубіжні ринки з метою зменшення тенденції використання ІТ трудових ресурсів без належного внеску в бюджет України.

Висновки.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що міжнародні процеси регулювання ШІ мають знайти відображення у інформаційному праві України. На підставі аналізу документів ООН, G7, ЄС, США, Китаю зроблено висновок що процес розробки уніфікованого міжнародного регулювання ШІ є складним й імовірно триватиме роками, оскільки деякі країни виступають за розробку всеосяжної міжнародної конвенції, інші вважають, що це призведе до надмірного регулювання і зашкодить інноваціям.

До кінця 2023 року ЄС остаточно введе в дію Акт про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act), який визначатиме основні принципи для розробки та використання ШІ і, безумовно, матиме вплив на розробників ШІ з України.

Існуюче в Україні законодавство (Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, План заходів з реалізації Концепції розвитку ШІ в Україні на 2021 – 2024 роки) не повною мірою відображає світові тенденції регулювання ШІ. Україна має долучатися до світової практики запровадження етичних правил і правового регулювання використання ШІ з метою захисту прав людини, забезпечення безпеки ШІ-систем, прозорості для громадськості їх створення, підзвітності розробників. Доцільно розробити проект Закону України “Про створення і використання штучного інтелекту в Україні”, а також розпочати науково-практичну дискусію щодо створення уповноваженого державного органу/комісії з контролю і нагляду за використанням ШІ в Україні.

У новому законодавстві щодо ШІ варто врахувати досвід ЄС та США, а також відповідно до Кодексу поведінки для організацій із розробки передових систем ШІ, врегулювати питання використання різноманітних заходів внутрішнього та незалежного зовнішнього тестування ШІ, публічного повідомлення про можливості, обмеження та сфери належного і неналежного використання систем ШІ, обміну інформацією та звітуванням про інциденти серед організацій, що розробляють системи ШІ тощо.

Перспективами подальших наукових пошуків визначаємо питання суб’єктно-об’єктного складу, а також адміністративно-наглядових повноважень державних органів України щодо розробників систем ШІ.

Використана література

1. Assessing the Economic Impact of Artificial Intelligence. URL: https://www.itu.int/dms_pub/itu-s/opb/gen/S-GEN-ISSUEPAPER-2018-1-PDF-E.pdf
2. AI and the Future of Work Post-Covid. https://hai.stanford.edu/sites/default/files/2021-05/HAI_Industry-Brief_AI-and-the-Future-of-Work-Post-Covid_1.pdf
3. PwC’s Global Artificial Intelligence Study: Exploiting the AI Revolution. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/data-and-analytics/publications/artificial-intelligence-study.html>
4. De Almeida, P.G.R., dos Santos, C.D. & Farias, J.S. Artificial Intelligence Regulation: a framework for governance. *Ethics InfTechnol* 23, 505-525 (2021). URL: <https://doi.org/10.1007/s10676-021-09593-z>

5. Justo-Hanani, R. The politics of Artificial Intelligence regulation and governance reform in the European Union. *Policy Sci* 55, 137-159 (2022). URL: <https://doi.org/10.1007/s11077-022-09452-8>
6. Roberts, H., Cowls, J., Morley, J. et al. The Chinese approach to artificial intelligence: an analysis of policy, ethics, and regulation. *AI & Soc* 36, 59-77 (2021). URL: <https://doi.org/10.1007/s00146-020-00992-2>
7. C. Fernández-Aller et al. An Inclusive and Sustainable Artificial Intelligence Strategy for Europe Based on Human Rights. *IEEE Technology and Society Magazine*. Vol. 40, no. 1. Pp. 46-54. March 2021, doi: 10.1109/MTS.2021.3056283.
8. E. D. Gibbons. Toward a More Equal World: The Human Rights Approach to Extending the Benefits of Artificial Intelligence. *IEEE Technology and Society Magazine*. Vol. 40, no. 1. Pp. 25-30, March 2021, doi: 10.1109/MTS.2021.3056295
9. Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.20 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>
10. Digital Economy Report 2021. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/der2021_overview_en_0.pdf
11. Creating breakthrough technologies and capabilities for national security. URL: <https://www.darpa.mil>
12. China lets Baidu, others launch ChatGPT-like bots to public, tech shares jump. URL: <https://www.reuters.com/technology/baidu-among-first-win-china-approval-ai-models-bloomberg-news-2023-08-30>
13. High-Level Advisory Body on Artificial Intelligence. URL: <https://www.un.org/techenvoy/ai-advisory-body>
14. UN Secretary-General launches AI Advisory Body on risks, opportunities, and international governance of artificial intelligence. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/231025_press-release-aiab.pdf
15. Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380455>
16. Guidance for generative AI in education and research. UKR: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>
17. WHO issues first global report on Artificial Intelligence (AI) in health and six guiding principles for its design and use. URL: <https://www.who.int/news/item/28-06-2021-who-issues-first-global-report-on-ai-in-health-and-six-guiding-principles-for-its-design-and-use>
18. EU AI Act: first regulation on artificial intelligence. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence>
19. European ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment. URL: <https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/196205/COUNCIL%20OF%20EUROPE%20-%20European%20Ethical%20Charter%20on%20the%20use%20of%20AI%20in%20judicial%20systems.pdf>
20. Artificial Intelligence Risk Management Framework (AI RMF 1.0). URL: <https://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/ai/NIST.AI.100-1.pdf>
21. Strengthening and Democratizing the U.S. Artificial Intelligence Innovation Ecosystem. An Implementation Plan for a National Artificial Intelligence Research Resource. URL: <https://www.ai.gov/wp-content/uploads/2023/01/NAIRR-TF-Final-Report-2023.pdf>
22. President Biden Issues Executive Order on Safe, Secure, and Trustworthy Artificial Intelligence. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2023/10/30/fact-sheet-president-biden-issues-executive-order-on-safe-secure-and-trustworthy-artificial-intelligence>
23. Interim Measures for the Management of Generative Artificial Intelligence Services. URL: <https://www.chinalawtranslate.com/en/generative-ai-interim>
24. 'All-out assault on privacy': France is first EU country to legalise AI-driven surveillance. URL: <https://www.brusselstimes.com/430820/all-out-assault-on-privacy-france-is-first-eu-country-to-legalise-ai-driven-surveillance>

25. G7 Leaders' Statement on the Hiroshima AI Process. URL: https://www.mofa.go.jp/ecm/ec/page5e_000076.html

26. The Bletchley Declaration by Countries Attending the AI Safety Summit, 1-2 November 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/ai-safety-summit-2023-the-bletchley-declaration/the-bletchley-declaration-by-countries-attending-the-ai-safety-summit-1-2-november-2023>

27. Hiroshima Process International Guiding Principles for Organizations Developing Advanced AI System. URL: <https://www.mofa.go.jp/files/100573471.pdf>

28. План заходів з реалізації Концепції розвитку ШІ в Україніна 2021– 2024 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2021-%D1%80#Text>

~~~~~ * * * ~~~~~